

Rezultati brojanja ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima 2007. – 2009.

Borut Stumberger¹, Stjepan Matic², Davorka Kitonić³, Martin Vernik⁴, Peter Knaus⁵, Martin Schneider Jacoby⁶, Tina Petras Sackl⁷, Peter Sackl⁸

Borut Stumberger, Stjepan Matic, Davorka Kitonić, Martin Vernik, Peter Knaus, Martin Schneider Jacoby, Tina Petras Sackl, Peter Sackl, 2009: Results of waterbird counts in Hutovo blato and in adjoining wetlands 2007 – 2009

Data of first waterbird counts in the Ramsar site Hutovo blato and in adjoining wetlands in Bosnia-Herzegovina are presented. Currently, in the area the 1% criterion of its global biogeographical population of the Ramsar Convention is regularly surpassed by Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* (> 700 individuals) during the nesting season. In summer 2008 maximum numbers of up to 2.316 Pygmy Cormorants were counted.

Key words: waterbird counts, IWC, Pygmy Cormorant, *Phalacrocorax pygmeus*, Hutovo blato, Ramsar site, Bosnia-Herzegovina

Uvod

Na osnovu dostupnih literaturnih izvora poznato je da do sada nisu publicirani rezultati brojanja ptica močvarica iz Hutovog blata, što je iznenađujuće s obzirom na to da je Hutovo blato sa okolnim staništima gotovo 200 godina predmet istraživanja stranih i domaćih istraživača i ornitologa (Kotrošan & Papes, 2007).

U prilogu prezentiramo rezultate brojanja ptica močvarica Deranskog jezera, Svitavskog jezera, pašnjaka Plana (sa područja Hutovog blata), odsjeka rijeke Neretve kod Dračeva i zapadno od Gabele, između Bosne i Hercegovine i Hrvatske, teritorijalno podijeljene močvare Uža. Rezultati su obrađeni sa kratkim komentarima i uspoređeni sa kriterijama Ramsarske konvencije i najnovijim procjenama populacija močvarica (Wetlands International, 2006).

Istraživano područje i metode rada

Hutovo blato je hidrološki dio sistema delte Neretve (200 km²). Napaja se kraškim izvorima. Deransko jezero (17 km²) je još uvijek prirodna močvara, dok je Svitavsko jezero (11 km²) izmijenjeno u akumulaciju. Pašnjaci Plana (4 km²) su redovito plavljeni. Svi navedeni lokaliteti formiraju Hutovo blato (danas Park prirode

¹ EuroNatur, Konstanzer Str. 22, D-78315 Radolfzell, e-mail: stumberger@siol.net

² Park Prirode Hutovo blato, Karaotok bb, BiH-88300 Čapljina, stjepan.matic@tel.net.ba

³ Crepina 44, HR-20355 Opuzen, davorka.kitonic@st.t-com.hr

⁴ Veljka Vlahovića 85, SI-2000 Maribor, martin.vernik@guest.arnes.si

⁵ Swiss Ornithological Institute, CH-6204 Sempach, peter.knaus@vogelwarte.ch

⁶ EuroNatur, Konstanzer Str. 22, D-78315 Radolfzell, martin.schneider-jacoby@euronatur.org

⁷ Balos 7, SI – 4290 Tržič, Slovenia, tina.petras@gmail.com

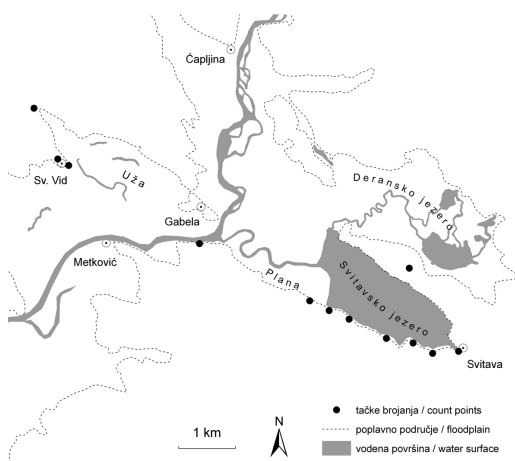
⁸ Stmk. Landesmuseum Joanneum, Forschungsstätte Pater B. Hanf, Raubergasse 10, A-8010 Graz, peter.sackl@museum-joanneum.at

i Ramsarsko područje). Odsjek rijeke Neretve kod Dračeva u dužini oko 1 km i širini do 250 m je završetak furkacijske zone Neretve. Močvara Uža (6 km²) gotovo nema otvorenih vodenih površina. Vodene površine na Deranskom jezeru obuhvataju oko 2 km², dok na Svitavskom jezeru zauzimaju pretežni dio površine. U periodu 2007.- 2009. pašnjaci Plana bili su plavljeni do 50%. Pomenuta područja koje se nalaze u Bosni i Hercegovini stvaraju sa deltom Neretve u Hrvatskoj jedinstveno močvarno stanište.

Između januara 2007. i januara 2009. brojali smo devet puta na 12 standardnih tačaka (sl. 1). Na pojedinačnoj tački smo se zadržavali vremenski dugo koliko je bilo neophodno da prebrojimo ptice (najmanje tri, a najviše 30 minuta). Put između pojedinih tačaka obrađen je uz sporu vožnju automobilom. Ptice viđene iz auta pribrojili smo najbližoj tački. Cilj je bio izbrojati ptice močvarice na cijeloj otvorenoj vodenoj površini močvarnog lokaliteta. Za dobar uvid smo upotrijebili izgrađene vidikovce na brdima. Prilikom brojanja smo teleskopom pregledali čitavu površinu određenog lokaliteta. Tako smo u rezultate brojanja svakog lokaliteta uključili i ptice u letu i ptice koje su stajale eksponirano iznad tršćaka ili poplavne šume. Rezultati brojanja u junu 2007.-2008. ne uključuju mladunce kolonijalnih vrsta močvarica koji su već letili.

Rezultati

Najveći broj ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima prisutan je u periodu izvan sezone gniježđenja. Najviše ptica (5055) je zabilježeno u januaru 2007. na Svitavskom jezeru, a potom u januaru 2009. na Deranskom jezeru 1942 ptice. Na ova dva lokaliteta ptice se zadržavaju zimi, ali i ljeti je većina svih ptica močvarica prisutna na istraživanom području (tab. 1-5). Posebno treba istaći sastav vrsta zabilježen na pašnjacima Plana. Prilikom poplava ovdje su prisutne različite šljukarice Charadriiformes, čaplje Ardeiformes i patke Anatidae koje se hrane u plitkoj vodi (tab. 4, pogledati diskusiju). S druge strane, treba pomenuti Deransko jezero gdje se u vrijeme niskog vodostaja

Slika 1. Karta Ramsar lokaliteta Hutovo blato (Deransko i Svitavsko jezero, pašnjaci Plana) i obližnjih močvara (močvara Uža i rijeka Neretva) s tačkama istraživanja korištenim za brojanje ptica močvarica (karta: Euronatur)
Figure 1: Map of the Ramsar site Hutovo blato (Lake Deransko, Svitava reservoir and Plana pasturelands) and adjoining wetlands (Uža marshland and Neretva river) with survey points used for waterbird counts (map credit: Euronatur)

na muljevitim ili plitkom vodom pokrivenim nezaraštenim površinama zadržava i do 127 crnih prutki (*Tringa erythropus*) (tab. 1). Broj zabilježenih pataka je mali. Potrebno je istaći 879 patki kržulja (*Anas crecca*) zabilježenih u januaru na Deranskom jezeru i 163 patke njorke (*Aythya nyroca*) zabilježene u oktobru 2007. na Svitavskom jezeru (tab. 1 i 2). Na najvažnijem lokalitetu za ptice močvarice, Svitavskom jezeru, januarski podaci u periodu 2007. – 2009. ukazuju na opadanje brojnosti ptica. Ova akumulacija tokom godine broji nekoliko stotina malih vranaca (*Phalacrocorax pygmeus*) (mediana=281, N=9), a izvan sezone gnježđenja do 437 malih gnjuraca (*Tachybaptus ruficollis*). Do 69 malih gnjuraca može biti na 1 km dugačkom odsjeku rijeke Neretve.

U vrijeme gnježđenja Deransko jezero postaje brojčano najvažniji lokalitet za močvarice na Hutovom blatu (tab. 1). Najčešća ptica močvarica Deranskog jezera je mali vranac. U junu 2007. godine je bilo 1356, a u junu godine 2008., čak 2033 jedinki malog vranca. U posljednjoj godini na Hutovom Blatu i okolnim močvarama ukupno je bilo izbrojano 2316 malih vranaca. U usporedbi sa drugim lokalitetima, brojnost žute čaplje (*Ardeola ralloides*), male bijele čaplje (*Egretta garzetta*) i sive čaplje (*Ardea cinerea*) na Deranskom jezeru je veća (tab. 1-5). Spomenute vrste sa malim vranacem gnijezde u miješanoj koloniji.

Tabela 1. Rezultati brojanja ptica močvarica na Deranskom jezeru
Table 1: Results of the waterbird counts for Lake Deransko (Hutovo blato)

Vrsta / Species	9 Jan 2007	9 Apr 2007	22 Jun 2007	5 Oct 2007	7 Jan 2008	16 Apr 2008	20 Jun 2008	14 Oct 2008	20 Jan 2009
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	81	1	27	46	39		4	25	6
<i>Podiceps cristatus</i>		2	18	3	9	5	9	8	
<i>Phalacrocorax carbo</i>	2				28				6
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	21	40	1356	1	41	50	2033		3
<i>Botaurus stellaris</i>			1						
<i>Ixobrychus minutus</i>						1			
<i>Nycticorax nycticorax</i>			1			1			
<i>Ardeola ralloides</i>			49			3	61		
<i>Egretta garzetta</i>			59	13		1	62	1	
<i>Egretta alba</i>	1			2	4			4	
<i>Ardea cinerea</i>	28	4	45	26	13	3	56	9	
<i>Ardea purpurea</i>		2	4				1		
<i>Anas penelope</i>	39				152				17
<i>Anas platyrhynchos</i>	49	2		8	89			10	2
<i>Anas strepera</i>									146
<i>Anas crecca</i>	879			79	2			127	713
<i>Anas clypeata</i>	4				4				2
<i>Aythya ferina</i>	87			6	208			8	2
<i>Aythya nyroca</i>				66	18		3	14	
<i>Rallus aquaticus</i>								1	
<i>Gallinula chloropus</i>		3					1		

<i>Fulica atra</i>	486	15	21	260	332	19		153	1043
<i>Numenius arquata</i>				1					
<i>Tringa erythropus</i>				127					
<i>Tringa ochropus</i>					1				
<i>Larus ridibundus</i>	12	2		1					
<i>Larus canus</i>									
<i>Larus michahellis</i>	4	4	9		4	4			2
<i>Chlidonias hybridus</i>			2						
Ukupno / Total	1693	75	1592	639	944	87	2230	360	1942

Tabela 2. Rezultati brojanja ptica močvarica na Svitavskom jezeru
Table 2: Results of the waterbird counts for Svitava reservoir (Hutovo blato)

Vrsta / Species	9 Jan 2007	25 Mar 2007	12 Jun 2007	5 Oct 2007	7 Jan 2008	16 Apr 2008	20 Jun 2008	6 Oct 2008	20 Jan 2009
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	365	37	15	369	437	28	25	108	48
<i>Podiceps cristatus</i>		81	94	43	5	95	96	90	1
<i>Podiceps nigricollis</i>		2	1					1	
<i>Phalacrocorax carbo</i>	189	51	2	5	6	6	1	4	102
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	728	164	219	537	323	253	281	216	357
<i>Ixobrychus minutus</i>			2						
<i>Ardeola ralloides</i>			1			2	3		
<i>Egretta garzetta</i>	1	11	2	9	2	17		24	3
<i>Egretta alba</i>							5		
<i>Ardea cinerea</i>	4	2	14	4	2	6	12	6	
<i>Anas penelope</i>	82	89		42	36				
<i>Anas platyrhynchos</i>			1			4			
<i>Anas acuta</i>					1				70
<i>Anas strepera</i>		6							
<i>Anas crecca</i>	4	5							3
<i>Anas querquedula</i>		11				2			
<i>Anas clypeata</i>		17						1	
<i>Aythya ferina</i>	533	89		104	1	3		27	
<i>Aythya nyroca</i>		2	28	163		45	5	18	
<i>Rallus aquaticus</i>	2			1	2				1
<i>Gallinula chloropus</i>		5	1	6	3	4		9	3
<i>Fulica atra</i>	3081	814	317	3394	1190	163	257	1235	771
<i>Larus ridibundus</i>	33	298			20	65	11	1	59
<i>Larus canus</i>	1								
<i>Larus michahellis</i>	32	20	7	51	24	37	18	163	15
<i>Sterna hirundo</i>							1		
<i>Chlidonias hybridus</i>			47					1	
<i>Chlidonias niger</i>			15	1					
<i>Alcedo atthis</i>				4				8	
Ukupno / Total	5055	1704	766	4733	2052	730	715	1912	1433

Tabela 3. Rezultati brojanja ptica močvarica na pašnjacima Plana
Table 3: Results of waterbird counts at Plana pasturelands (Hutovo blato)

Vrsta / Species	9 Jan 2007	25 Mar 2007	12 Jun 2007	5 Oct 2007	7 Jan 2008	16 Apr 2008	20 Jun 2008	6 Oct 2008	20 Jan 2009
plavljeno / flooded	10%	40%	dry	dry	30%	20%	dry	Dry	40%
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	1				5				
<i>Phalacrocorax carbo</i>		2							
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>						1			
<i>Egretta garzetta</i>		4				5	9		
<i>Egretta alba</i>		1							
<i>Ardea cinerea</i>	3	7	1			5			2
<i>Ciconia nigra</i>		1							
<i>Cygnus olor</i>									12
<i>Anas penelope</i>	109				47				146
<i>Anas platyrhynchos</i>		4				3			
<i>Anas crecca</i>	27								
<i>Anas clypeata</i>	12								
<i>Gallinula chloropus</i>									1
<i>Himantopus himantopus</i>		4				1			
<i>Vanellus vanellus</i>	190								
<i>Numenius arquata</i>								1	
<i>Larus ridibundus</i>		4							274
<i>Larus michahellis</i>		12	14		1	9	8	118	4
Ukupno / Total	342	39	15	0	11	24	17	118	439

Tabela 4. Rezultati brojanja močvarica na rijeci Neretvi kod Dračeva
Table 4: Results of waterbird counts on the Neretva River near Dračevo

Vrsta / Species	9 Jan 2007	25 Mar 2007	12 Jun 2007	5 Oct 2007	7 Jan 2008	14 Apr 2008	20 Jun 2008	14 Oct 2008	20 Jan 2009
<i>Tachybaptus ruficollis</i>	47		1		4		1	69	25
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>			12		3	1	2		
<i>Ardeola ralloides</i>						2			
<i>Egretta garzetta</i>								1	
<i>Gallinula chloropus</i>	7		1		3			3	
Total	54	0	14	0	11	3	3	73	25

Tabela 5. Rezultati brojanja močvarica u močvari Uža kod Gabele
Table 5: Results of the waterbird counts in Uža marsh near Gabela

Vrsta / Species	9 Jan 2007	25 Mar 2007	12 Jun 2007	8 Oct 2007	8 Jan 2008	15 Apr 2008	20 Jun 2008	13 Oct 2008	20 Jan 2009
<i>Tachybaptus ruficollis</i>						3	2		5
<i>Phalacrocorax carbo</i>									1
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>						3			9
<i>Botaurus stellaris</i>						3			
<i>Egretta garzetta</i>					1	3			
<i>Egretta alba</i>					2				3
<i>Ardea cinerea</i>				1	1				
<i>Anas platyrhynchos</i>				11		4			
<i>Rallus aquaticus</i>					1	3			5
<i>Gallinula chloropus</i>							1		3
<i>Larus ridibundus</i>					5				386
<i>Alcedo atthis</i>								1	
Ukupno / Total	0	0	0	12	10	19	3	1	412

Diskusija

Kriterij od 1% biogeografske populacije u jugoistočnoj Europi i Turskoj sa 700 jedinki (Wetlands International, 2006) u periodu 2007. – 2009. u Hutovom blatu ispunjava jedino mali vranac. Sa prisutnih 2316 ptica u vrijeme gniježđenja prezentirani brojčani prag je premašen i dostigao je čak 3 % biogeografske populacije! Druga vrsta koja bi mogla dostići prag od 1% (900 jedinki) biogeografske populacije na osnovu »turn-over« je crna prutka. Praćenje broja crnih prutki na način da se utvrdi kolika je promjena brojnost jedinki na Deranskom jezeru bilo bi nužno u bliskoj budućnosti (trenutno dnevni maksimum iznosi 127 jedinki). Uz istočni Jadran, između Slovenije i Albanije, poznato je samo još jedno slično močvarno područje u Kneti Čurke sa Solanom Ulcinj (Delta Bojane na granici Crne Gore i Albanije) gdje broj crnih prutki ispunjava date brojčane kriterije (Schneider et al., 2006; Stumberger et al., 2009).

Brojčani kriterij Ramsarske konvencije je više od 20.000 ptica močvarica, što Hutovo blato sa okolnim močvarnim staništima ne ispunjava. Ovaj kriterij za »međunarodno značajno« močvarno stanište izgubljen je sve dok ne prestane lov i ribolov na vodenoj površini. Dobar primjer trenutačne situacije vidi se u malom broju pataka. Najveći broj ptica močvarica u Hutovom blatu i okolnim močvarnim staništima u januaru 2007.-2009. bio je 3028 – 7125 jedinki.

Osim mješovite kolonije kormorana i čaplji na Deranskom jezeru (procjena broja parova 2007./2008. godine: mali vranac 573/855 parova, žuta čaplja 43/52 para, mala bijela čaplja 49/59 parova i siva čaplja 42/54 para), u Hutovom blatu gnijezdi se još jedna kolonijalna močvarica, bjelobrađa čigra (*Chlidonias hybridus*). Na sjeverozapadnom dijelu Svitavskog jezera kolonija od 136 jedinki (oko 60 parova/gnijezda) je bila formirana krajem maja 2007., ali je već 12. juna kolonija

bila napuštena. Istog dana broj jedinki bjelobrade čigre smanjio se na svega 47.

Globalno važna patka njorka (BirdLife International 2004) u Hutovom blatu gnijezdi u manjem broju na Deranskom i Svitavskom jezeru. Populaciju možemo procijeniti na svega pet do najviše 10 parova.

Pašnjaci Plana su zbog svog plavnog značaja rijedak i poseban habitat Hutovog blata i okolnih močvarnih staništa. Prezentirani popisi u radu ukazuju na značaj ovog područja za patke, čaplje i šljugarice. Međutim, izgleda, da su dati pašnjaci i neuralgična tačka u vrijeme seobe ptica močvarica. Na ovu činjenicu ukazuju posmatranja Bema (1990), ali i druga naša posmatranja. Utvrđeno je da su dana 9.3.2002., pašnjaci 20% plavljeni, a zabilježeni su: jedna mlakuša (*Gallinula chloropus*), jedna crnorepa muljača (*Limosa limosa*), jedna dugonoga prutka (*Tringa stagnatilis*), osam prutki migavica (*Tringa glareola*), 10 pršljivaca (*Philomachus pugnax*), 63 riječna galeba (*Larus ridibundus*), jedan burni galeb (*Larus canus*), 24 galeba klaukavca (*Larus michahellis*). Dana 7.4.2008. pašnjaci su bili plavljeni 50%, a zabilježeno su: pet malih bijelih čaplji, četiri sive čaplje, četiri zviždare (*Anas penelope*), 25 patki pupčanica (*Anas querquedula*), osam patki žličarki (*Anas clypeata*), 58 pršljivaca, jedna velika čigra (*Sterna caspia*), 21 riječni galeb i 54 galeba klaukavca. Plana u kombinaciji sa pašnjacima i poljoprivrednim površinama sjevernije, sve do Karaotoka, gosti i znatan broj ždralova (*Grus grus*) na seobi: primjerice 9. marta 2004 ovde je odmaralo jato od 194 ždrala. U delti Neretve takva tačka za seobu ptica močvarica je poznata na njenom ušću (Stumberger, 2001).

Zaključak

U Hutovom blatu (Ramsarsko područje i Park prirode) i okolnim močvarnim staništima u periodu od januara 2007. do januara 2009. urađeno je devet brojanja ptica močvarica. Istraživano područje je bilo podijeljeno na pet močvarnih lokaliteta: Deransko jezero (17 km²), Svitavsko jezero (11 km²) i pašnjaci Plana (4 km²) koji formiraju Hutovo blato i odsjek rijeke Neretve kod Dračeva u dužini 1 km i močvaru Uža (6 km²) koje dio pripada Hrvatskoj. Izvan sezone gniježđenja najvažnije stanište za ptice močvarice je Svitavsko jezero sa najviše 5055 jedinki zabilježenih u januaru 2007. Na svim lokalitetima zajedno najveći utvrđeni broj močvarica je 7125 jedinki. Broj patki je mali tokom čitave godine. Gnijezdi se 5-10 parova patke njorka (*Aythya nyroca*). Posebno stanište, važno za ishranu šljugarica, čaplji i patki na seobi su plavni pašnjaci Plana. Osim mješovite kolonije kormorana i čaplji na Deranskom jezeru (procjena broja parova 2007./2008. godine: mali vranac 573/855 parova, žuta čaplja (*Ardeola ralloides*) 43/52 para, mala bijela čaplja (*Egretta garzetta*) 49/59 parova i siva čaplja (*Ardea cinerea*) 42/54 para) u Hutovom blatu na Svitavskom jezeru u godini 2007. formirana je bila i kolonija od 60 parova bjelobrade čigra (*Chlidonias hybridus*). U sezoni gniježđenja 1% biogeografske populacije (>700 jedinki) na osnovu procjene Wetlands International (2006) dostiže redovito samo mali vranac (*Phalacrocorax pygmeus*). Do 2316 jedinki malog kormorana bilo je izbrojano u sezoni gniježđenja 2008. godine.

Zahvalnica

Zahvaljujemo Luki Božiču (SI) na diskusiji i korisnim prijedlozima.

Literatura

- BirdLife International, 2004: Birds in Europe: population estimates, trends and conservation status. Cambridge, UK: BirdLife International. (BirdLife Conservation Series No. 12).
- Bem, D., 1990: Neka interesantna opažanja sa područja Hutovog blata. *Troglodytes* 3(3): 8-10.
- Kotrošan, D. & Papes, M., 2007: Popis ptica zabilježenih u Bosni i Hercegovini od 1888. do 2006. godine. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini 3 (3): 9-38.
- Schneider-Jacoby, M., Schwarz, U., Sackl, P., Dhora, Saveljic, D. & Stumberger, B. 2006: Rapid assesment of the Ecological Value of the Bojana-Buna Delta (Albania/Montenegro). Euronatur, Radolfzell.
- Stumberger, B., Sackl, P., Saveljić, D. & Schneider-Jacoby, M., 2008: Management Plan for the Conservation and Sustainable Use of the Natural Values of the Privately Owned Nature Park "Solana Ulcinj", Montenegro. *Joannea-Zoologie* 10: 5-104.
- Stumberger, B., 2001: A report on the research into the occurrence of the Purple Swamp-hen *Porphyrio porphyrio* and Great Bittern *Botaurus stellaris* in the Neretva river valley. EuroNatur Report.
- Wetlands International, 2006: Waterbirds Population Estimates - Fourth Eedition. Wetlands International, Wageningen, The Netherlands.

Summary

Between January 2007 and January 2009 a whole of 9 waterbird counts were performed in the Nature Park and Ramsar site Hutovo blato in Bosnia-Herzegovina. The area and adjoining wetlands were divided in five sample areas: (1) Lake Deransko (17 km²), (2) Svitava reservoir (11 km²) and (3) the pasturelands of Plana (4 km²) which together cover the Hutovo blato. In addition, (4) a 1 km section of the Neretva River near Dračevo and (5) the 6 km² large Uža marshland, which partially belong to Croatia, were counted. With a maximum count of 5.055 birds in January 2007, Svitava reservoir currently represents the most important wetland habitat for wintering waterbirds in the study area. Total numbers of waterbirds for all sample areas amounted to 863 – 7.125 individuals (ind.). In relation to habitat conditions and the extent of wetland areas, numbers of ducks were found to be surprisingly low throughout the year. In summer Ferruginous Ducks *Aythya nyroca* were present in 5 – 10 breeding pairs (bp). During floodings in winter and spring the Plana pasturelands were frequented for feeding by waders, herons, egrets and dabbling ducks. In Deransko Jezero a mixed-species breeding colony of cormorants and herons exists. In June 2007 and 2008 population numbers for the colony were estimated at: Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* 573 bp/855 bp, Grey Heron *Ardea cinerea* 42 bp/54 bp, Little Egret *Egretta garzetta* 49 bp/59 bp, and Squacco Heron *Ardeola ralloides* 43 bp/52 bp. Additionally, in May 2007 a nesting colony of approximately 60 bp of Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* was noted in Svitava reservoir. On the basis of population estimates by Wetlands International (2006), in Hutovo blato the 1% criterion of the Ramsar Convention is regularly fulfilled for Pygmy Cormorants (>700 ind.). During the breeding season we counted up to 2.316 ind. in the area.